

Hav möter Land

klimat vatten samhällsplanering tillsammans

Projektledare: Ingela Isaksson

Länsstyrelsen Västra Götalands län (lead partner)

1 september 2010 – 31 augusti 2013

Interreg IVA Kattegatt-Skagerrak programmet

Ingela.isaksson@lansstyrelsen.se

Tänk dig en värld där kartan tar slut vid gränsen
Där kunskapen ligger gömd i skilda lådor
En värld där klimatet snart kanske höjer
vattennivån och rubbar ekosystemen
Välkommen till Kattegatt Skagerrak år 2012

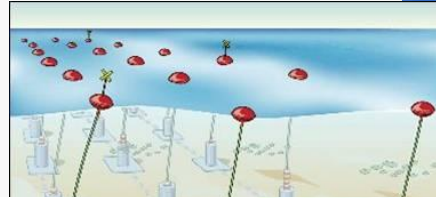
Hav möter Land vill bidra till att ändra på detta.

- Regionalt gränsöverskridande samarbetsprojekt
- Förvaltning, fysisk planering, regional utveckling

Mat, turism, hälsa, pengar...

Tre länder - 26 organisationer

Övergripande målsättning

Långsiktig hållbar förvaltning av en gemensam marin resurs

Norge

Østfold Fylkeskommune

Aust-Agder Fylkeskommune

Buskerud Fylkeskommune

Telemark Fylkeskommune

Vestfold Fylkeskommune

Fylkesmannen Aust-Agder

Fylkesmannen Buskerud

Fylkesmannen Telemark

Fylkesmannen Vestfold

Fylkesmannen Østfold

Larvik kommune

Nötterøy kommune

Danmark

Århus Universitet

Sverige

Länsstyrelsen Västra Götaland

Artdatabanken

Falkenbergs kommun

Göteborgs Universitet

Kungsbacka kommun

Lysekil kommun (Norra Bohuslän)

Länsstyrelsen Halland

Naturvårdsverket/ Havs- och
Vattenmyndigheten

Orust kommun (8 fjordar)

Region Halland

SMHI

Sotenäs kommun (Norra Bohuslän)

Västra Götalandsregionen

Interreg IVA Kattegatt-Skagerrak programmet

EU är med och finansierar projektet

Hav møter Land

2011-09-26 6

Uppdrag - mission

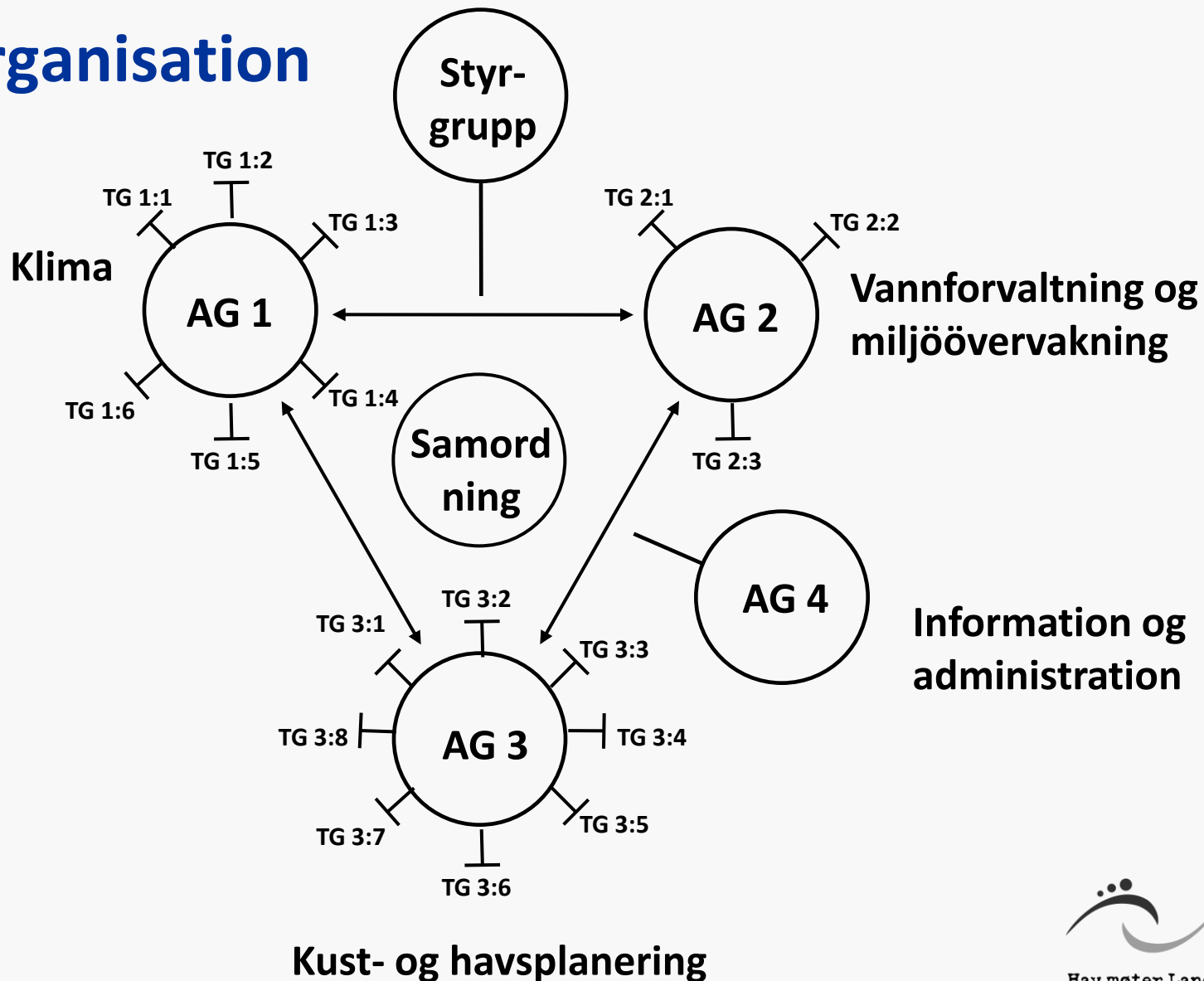
Gjennom **grenseoverskridende samarbeid** skapa et **felles verdi- og kunnskapsunderlag**

Det felles verdi- og kunnskapsunderlaget skal **løpende tilpasses klimaendringer**

Dette vil bidra til att sikre **god økologisk tilstand** og **bærekraftig bruk** av havs- og kustområder i Kattegatt og Skagerrak.

Antagen vid workshop på Koster 10-12 maj 2011

Organisation

Gränsöverskridande samarbete & Säkerställande av kontinuitet

Workshop Koster 10-12 maj, 2011

Arbeta tillsammans för en gemensam vision

- Gemensam syn på Hav möter Lands (HmL) målsättningar
- Förståelse för arbetsgruppernas roller och behov av samarbete för att nå HmL:s mål och konkreta resultat
- Färdigställa Temagruppernas arbetsplaner

Vision

Prosjekt Hav møter Land

Det skal alltid være godt å leve der Hav møter Land
- det finns inga grenser under vann

Antagen vid workshop på Koster 10-12 maj 2011

Hav møter Land

2011-09-26 10

Gemensamt arbete i mindre & större grupper

Hav moter Land

2011-09-26 11

Naturvärden, Påverkansfaktorer, Ekosystemtjänster & Mänsklig Välfärd

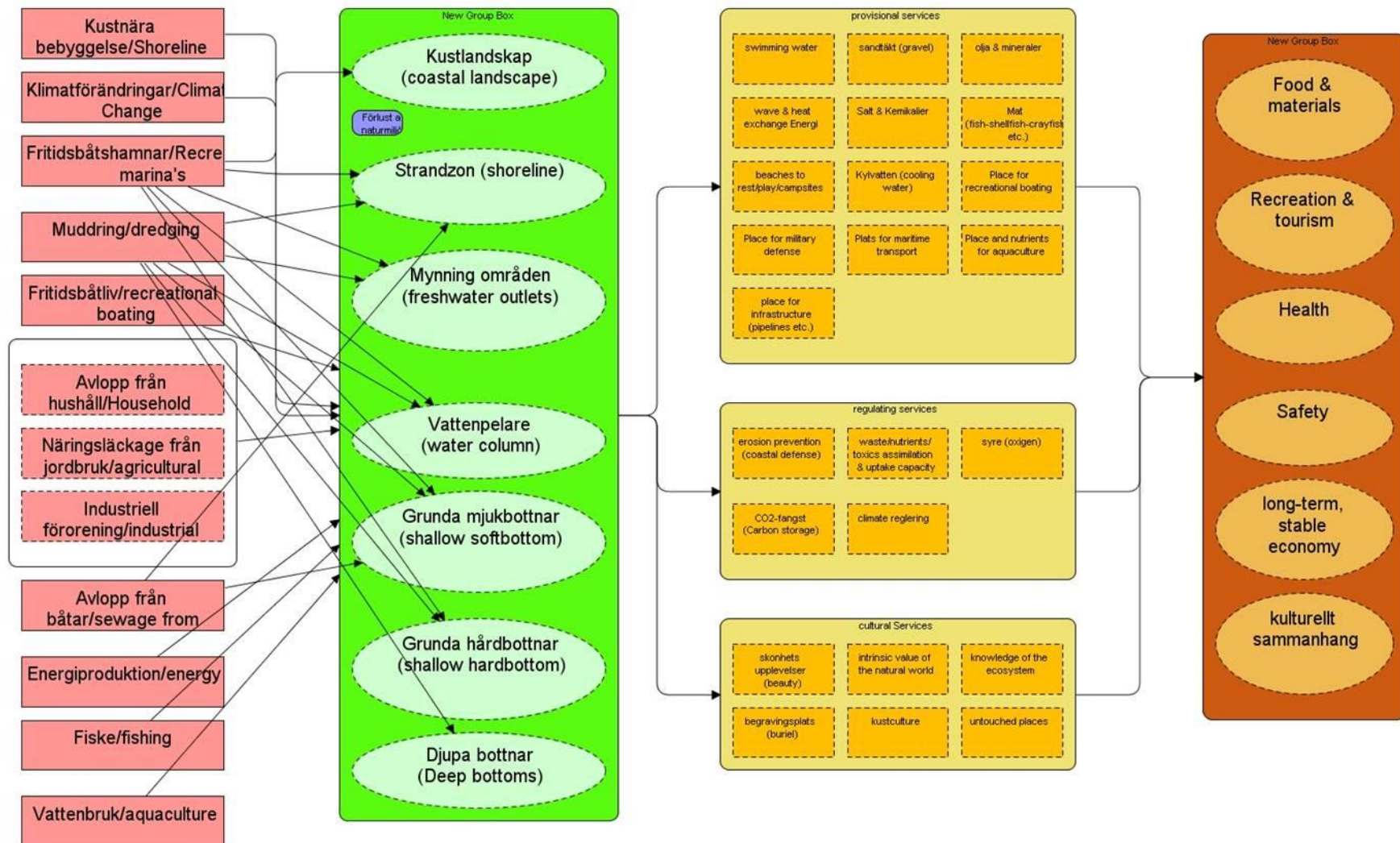
www.FOSonline.org

Direct Threats addressed in HmL

Biological Targets (naturvärden)

Ecosystem services / Products

Human Welfare Targets

Temagruppernas arbetsplaner – konkretisering av delaktiviteter

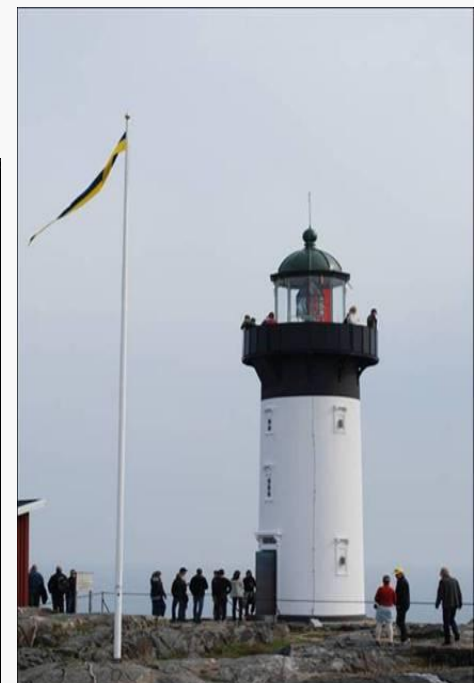
Gränsöverskridande
nätverksbyggande!

Hav møter Land

2011-09-26 13

....blandat med social samvaro

Hav møter Land

2011-09-26 14

ArbetsGrupp 1: Klimat

AG-ledare Peter GrønkJaer, Århus Universitet, Danmark

Temagrupper

1.1 Regional dataöversikt

1.2 Analys av existerande data

1.3 Framtidsscenarier

1.4 Råd & Stöd & Informationsmaterial till de andra Arbetsgrupperna

1.5 Råd & Stöd & Informationsmaterial till förvaltande myndigheter

1.6 Pilotprojekt

Hav møter Land

2011-09-26 15

ArbetsGrupp 1: Klimat

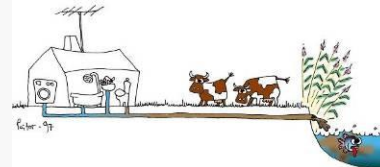
- en omfattende metadatabase over eksisterende miljødata for KASK er blevet fremstillet
- fremstillet en oversigt over relevante klimarapporter med relevans for KASK området
- sammenstillingen af allerede udførte analyser i området
- kontakt mellem SMHI og de øvrige AG'ere mht hvilke scenarier etc der kan leveres
- 10-15 siders synopsis til Klimaforandringer i KASK som vil blive distribueret til de øvrige AG og som kan bruges i forbindelse med formidling
- populærvidenskabelig artikel om klimaforandringer og marina økosystem inkl. fisk
- fremtidsscenarier

ArbetsGrupp 2:

Koordinerad vattenförvaltning & miljöövervakning

AG-ledare Arne Kjellsen, Fylkesmannen Telemark, Norge

Temagrupper

- 2.1 Erfaringer fra første fase af vandplaner (evaluering)
- 2.2 Modellering/avlöp
- 2.3 Miljøovervåking

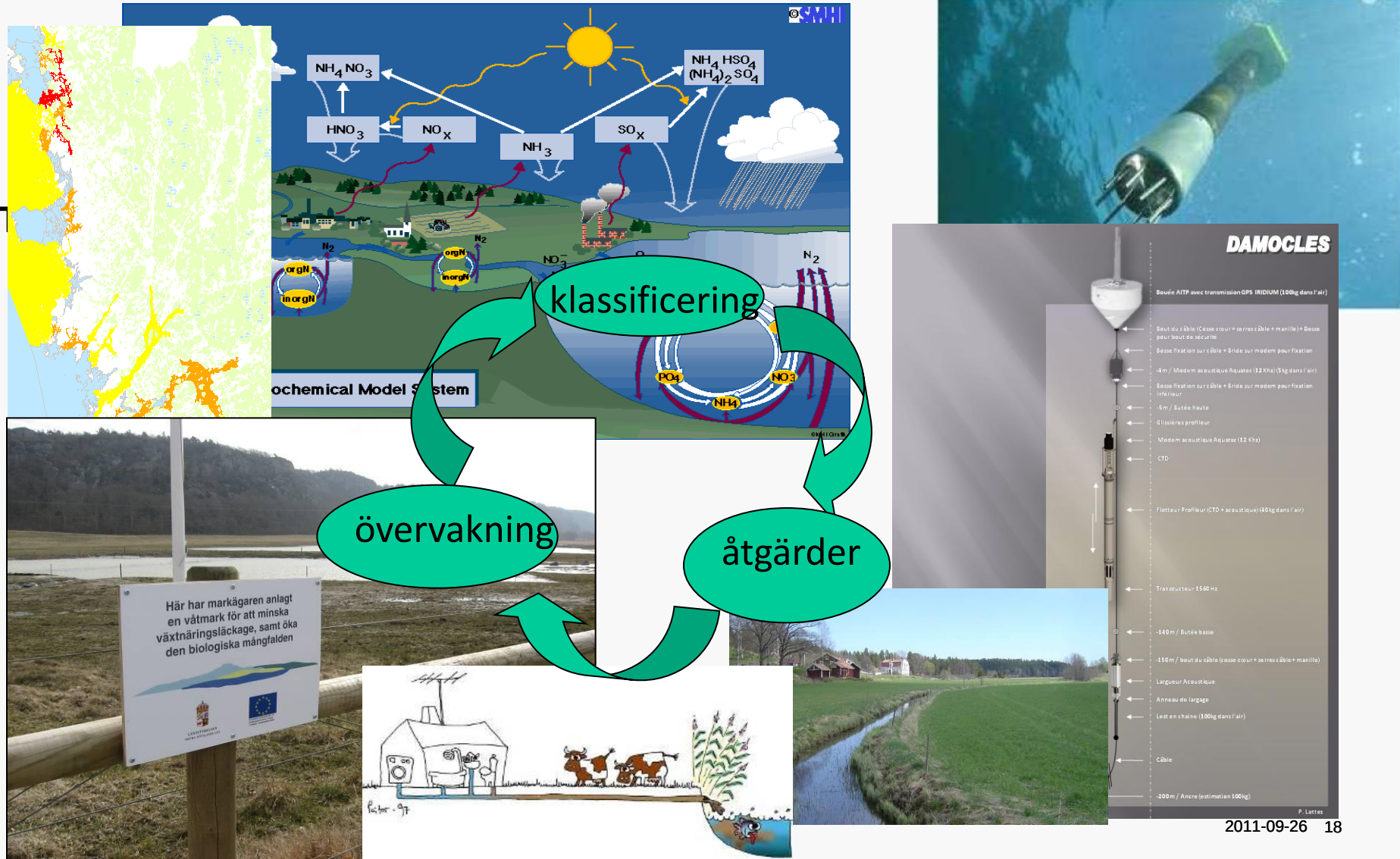

Hav møter Land

2011-09-26 17

Arbetsgrupp 2: Koordinerad Vattenförvaltning & Miljöövervakning

erfarenhetsutbyte klassificering - vattendirektivet, åtgärdsmodellering, miljöövervakning

Temagrupp 2:2 Modellering

Hur integrera modeller i vattenförvaltningsarbetet?

Lokal åtgärdsplanering i avrinningsområde

- **Torpa ån, Kungsbacka kommun**
- **Stigfjorden (Orust/Tjörns kommuner)**
- **Numedalslågen, Vestfold FK**

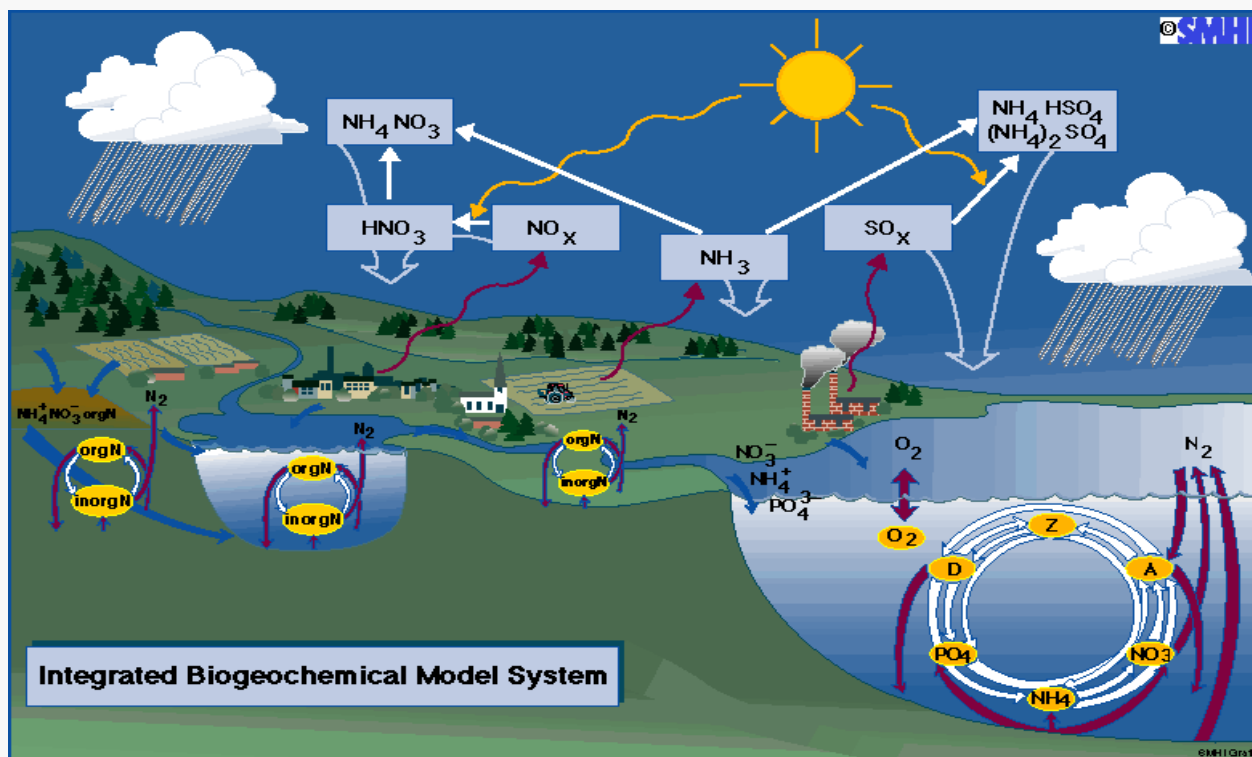
Interaktion mellan land och kust

- **Yttre Oslofjorden**

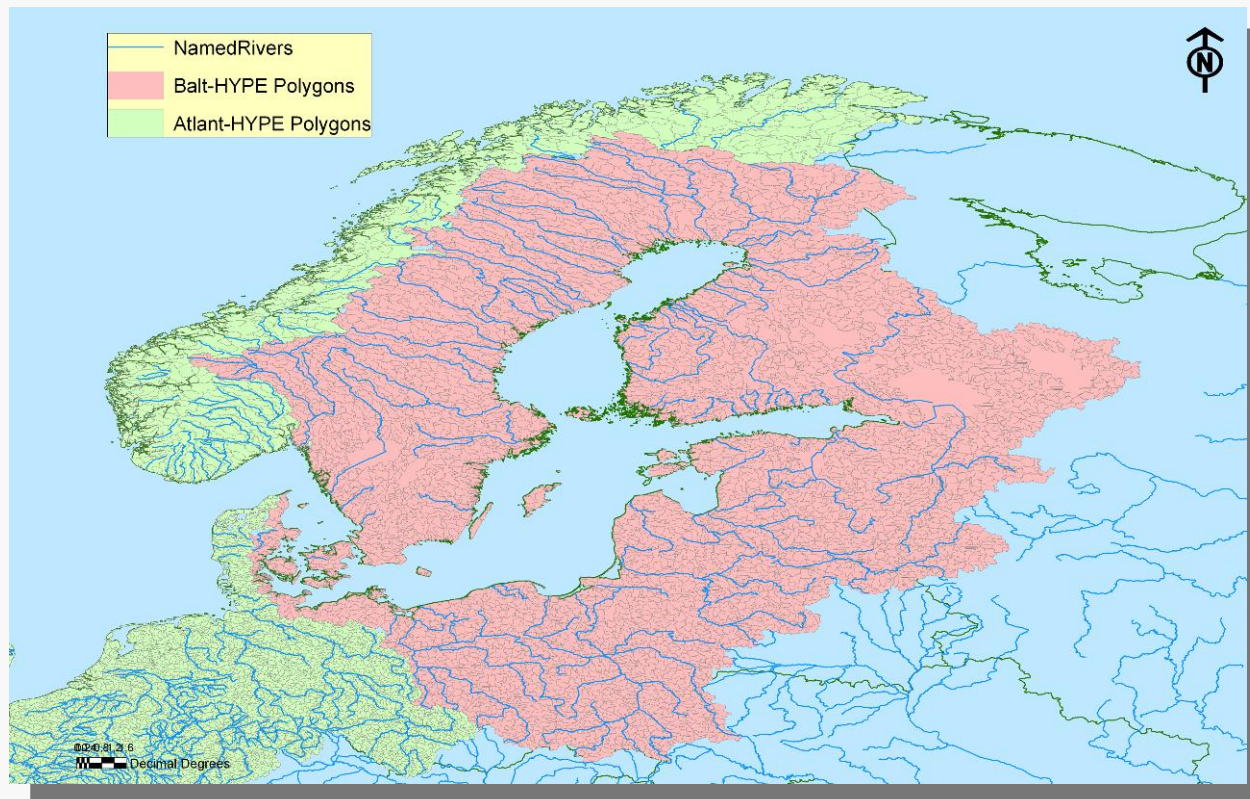

Interaktion mellan land och kust

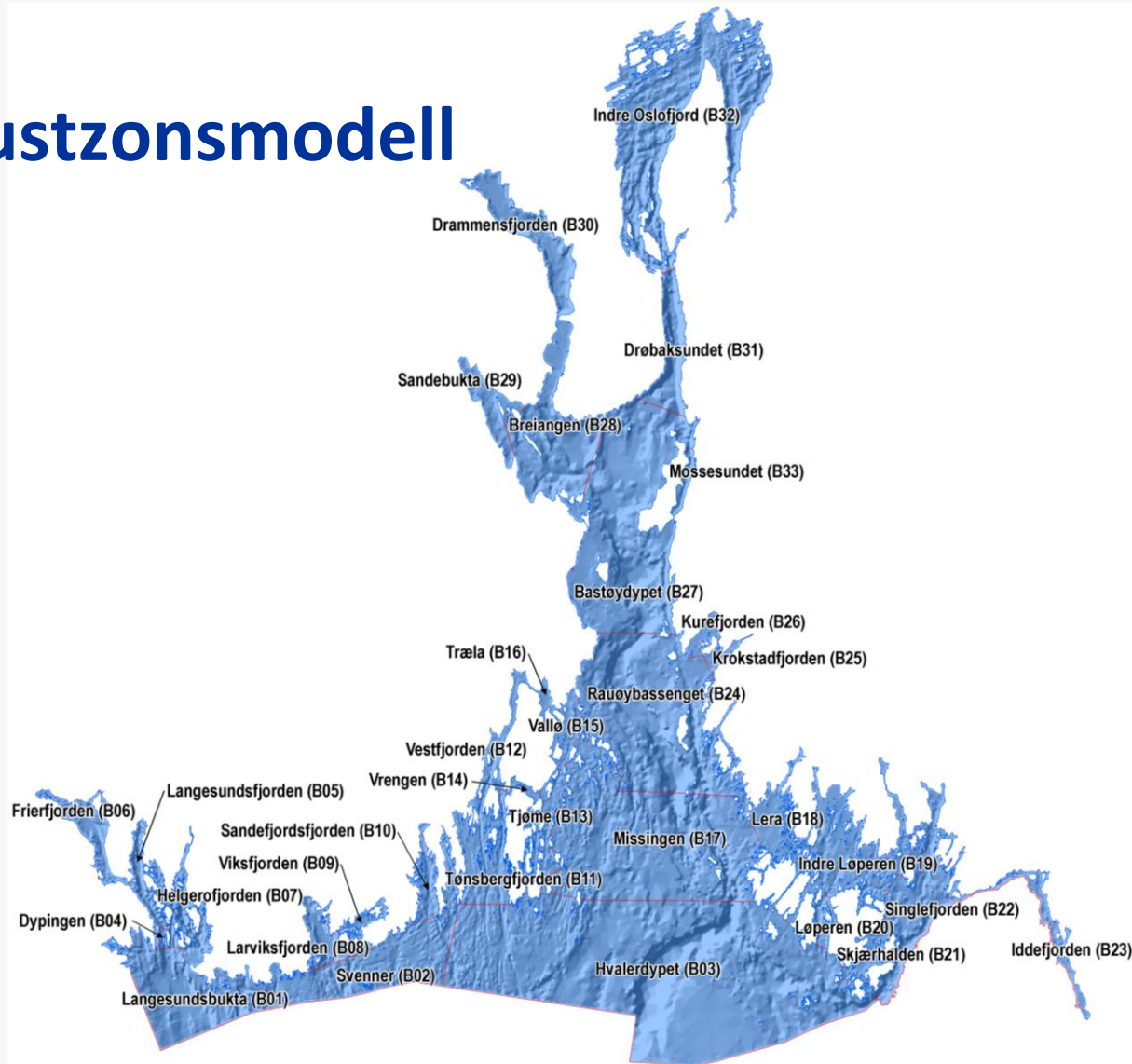
HOME Vatten

HYPE modellen

Kustzonsmodell

HYPE + Kustzonsmodell – samma modeller på svensk som norsk sida
→ Skapar förutsättning för integrerat & synkroniserat åtgärdsarbete

Avlopp

"BÄSTA MÖJLIGA FÖRVALTNING AV HAV- OCH KUSTOMRÅDEN"

Erfarenhetsutbyte

- Lagstiftning
- Organisation
 - Sverige: Kommunerna ansvarar för utredning och åtgärder
 - Norge: Fylkesmannen/Fylkeskommunen med miljöövervakning, strategier, samordning
- Tillsynsmetodik
- Kretsloppsmöjligheter

Lokal åtgärdsplanering i mindre avrinningsområde

Steg 1

Hitta tillfredsställande metoder som fungerar på lokal nivå för att kunna bedöma vilka åtgärder som är mest effektiva

- Identifiera viktiga **aktörer** och utveckla former för **samverkan** med dessa
- Beskriva **vattenförhållanden**
- **Källfördelning** med inriktning på belastning av näringsämnen
- Beräkning av **möjliga strategier** för att minska belastning
- Framtida **scenarier**
 - Vad kan t ex uppnås med hög skyddsnivå?
 - Vad händer med fosforförlusterna om nederbörden ökar med X%?

Steg 2

Spridning av modellen till andra kommuner och länsstyrelser

Marin miljøøvervakning 31 november – 1 december, 2011 i Lysekil (TG 2:3)

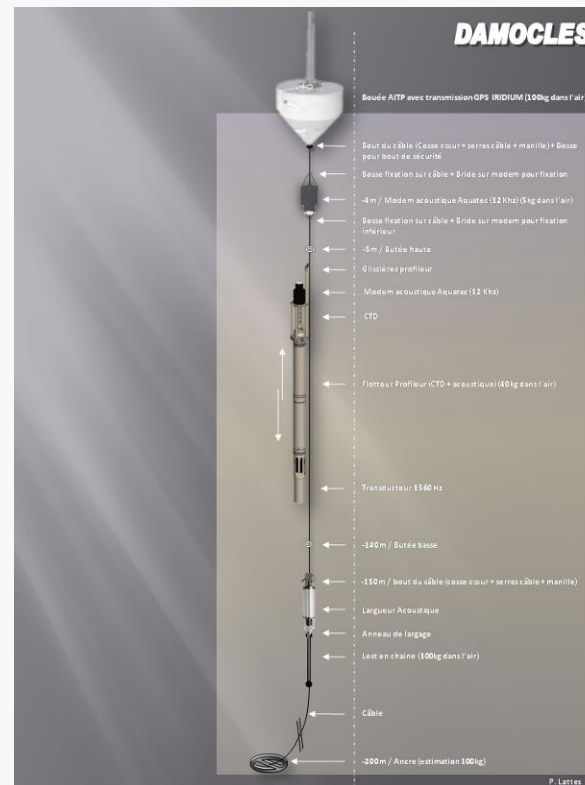

Bojsystem in TG 2:3 - Miljöövervakning

- En delaktivitetsgrupp på SMHI som ska arbeta med kustmätsystem.
- KASK-bojarna är en del av detta kustmätsystem
- KASK-bojarna placeras ut sommaren 2012

Exempel på bojar

ArbetsGrupp 3: Kust- och havzonsplanering

AG-ledare: Bengt Gustafsson, Sotenäs kommun, Sverige

Temagrupper

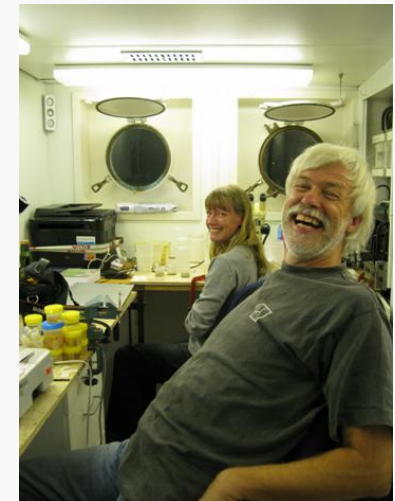
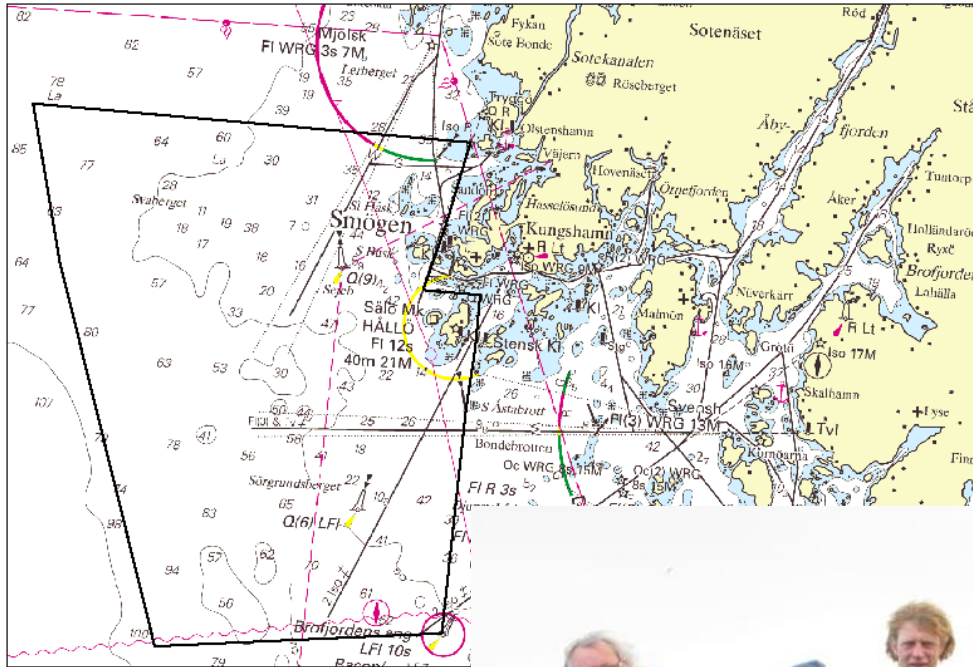
- 3:1 Översiktlig nulägesstatus av planeringssystem Sv./No./Da.
- 3:2 Sammanställning av befintliga data för havsmiljön – GIS-underlag
- 3:3 Havsnivåhöjningens effekter och konsekvenser för kustsamhällens planering
- 3:4 Utsjöområdet – framtida förvaltning av havsmiljön
- 3:5 Kustvattenområdet – framtida förvaltning av kustvattenmiljön
- 3:6 Muddring och miljögifter
- 3:7 Båtliv
- 3:8 Vattenbruk/*akvakultur* och Energiproduktion

Hav møter Land

2011-09-26 27

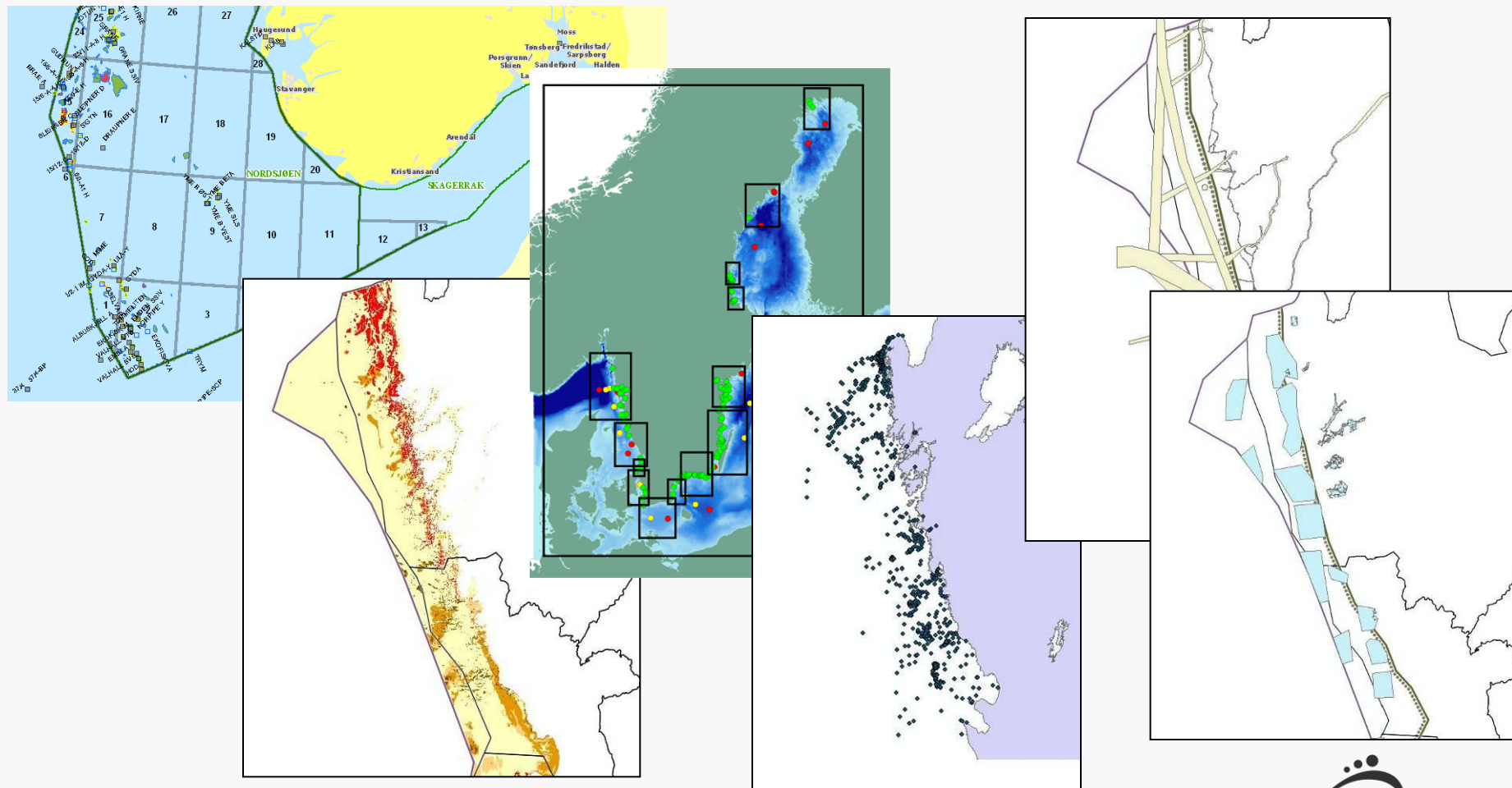
Svaberget expedition – marin biologiska värden

Hav möter Land

2011-09-26 28

TG 3:2 Sammanställning av befintliga data för kust- & havsmiljön – GIS-underlag

Hav møter Land

2011-09-26 29

Temagrupp 3:6 Muddring & Miljøgifter

Erfarenhetsutbyte
& Inspel

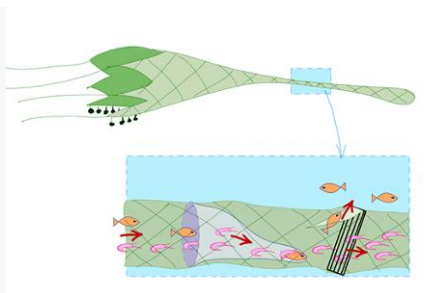
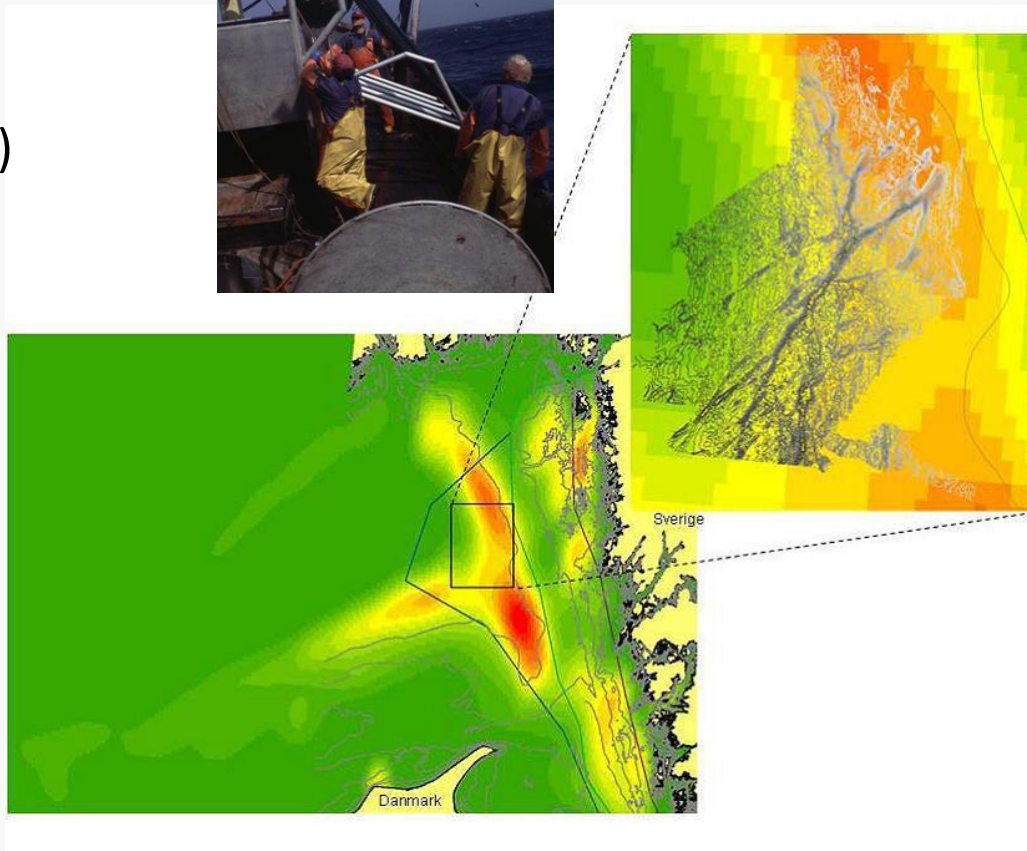
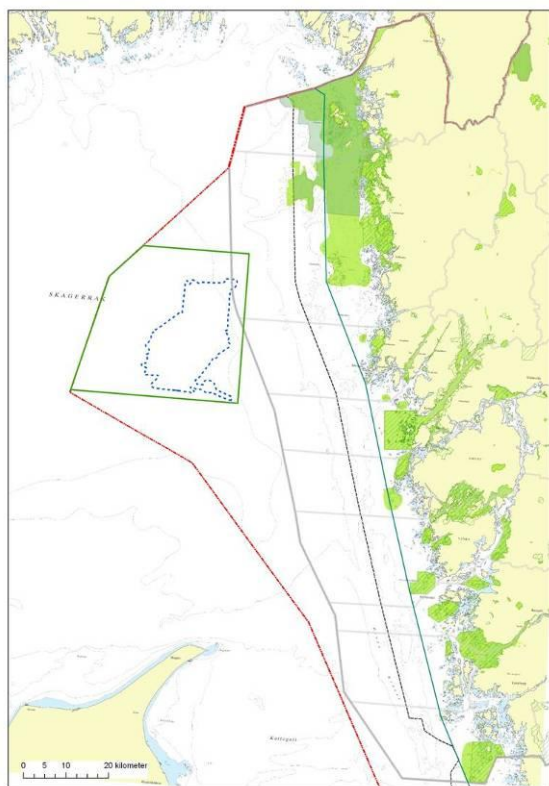

Hav møter Land

2011-09-26 30

Planerad workshop

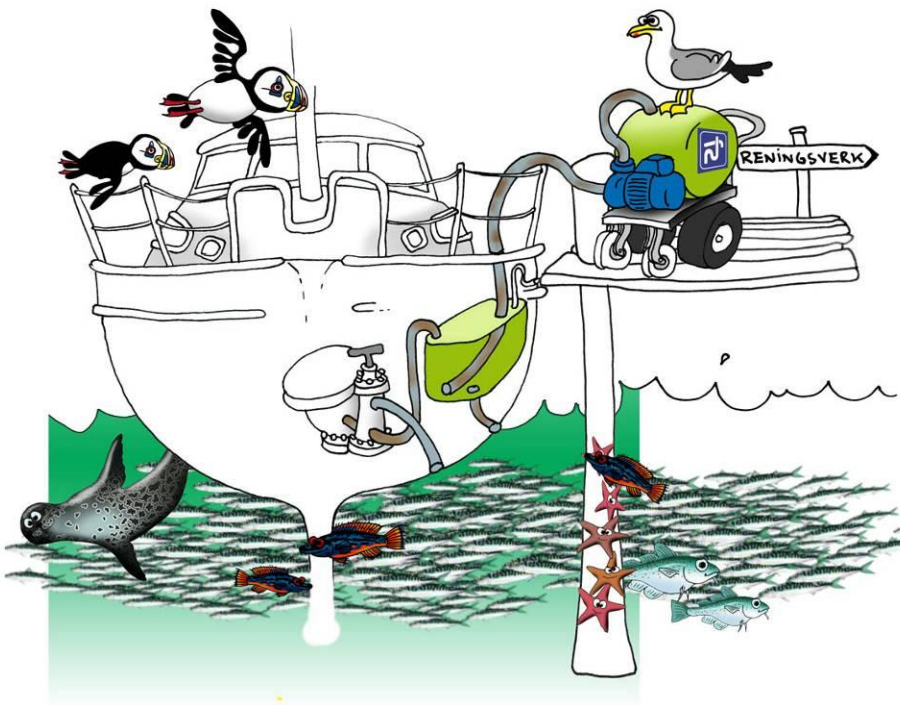
- Slutet av mars 2012 workshop
adaptiv underlag till
förvaltningsplan Bratten (TG 3:4)

Temagrupp Båtliv – delaktivitetet M/S Latrina på turné i Bohuslän 3 veckor sommaren 2011

M/S Latrina på turné på sydkysten i Norge

Hav møter Land

2011-09-26 33

Temagrupp Båtliv delaktivitet Miljöanpassat Båtliv

Till klickbar innehållsförteckning

Miljöanpassat båtupptag Reningsanläggning för alla hamnstorlekar

PROJEKTRAPPORT
April 2006

Per-Olof Samuelsson
Stenungsunds kommun

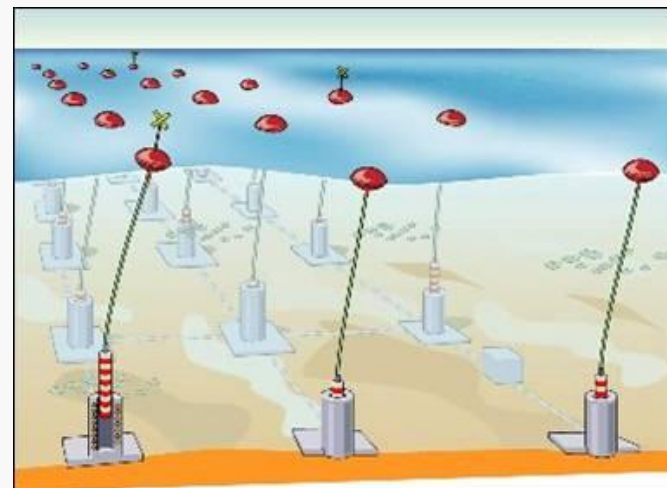
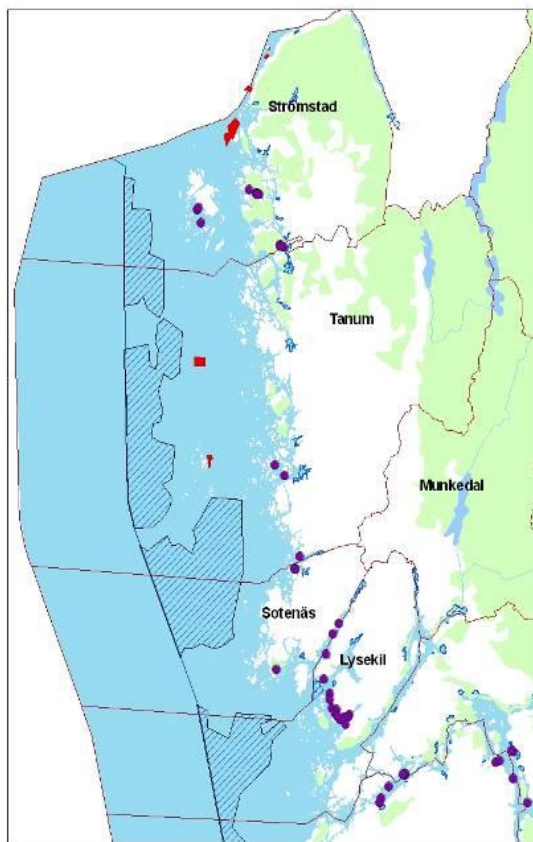

Hav møter Land

2011-09-26 34

Energiproduktion & marina areella näringar – planering & nyttjande

- miljömusslan – samarbete med Dansk Skaldyrcenter
- samarbete med Nordostron (KASK-programmet)

Mitt-konferens i Hirtshals, Danmark

- 24-**25**-26 april 2012

Faciliteter | Konferencelokal | Mødelokaler | Forplejning | Kontakt

Faciliteter på Nordsøen Forskerpark

Nordsøen Conference byder velkommen til afholdelse af møder, konferencer, symposier mv., og kan tilbyde gode faciliteter i spændende omgivelser nær havn, hav, plantage mv. Vi tilbyder veludstyrede mødelokaler, auditorium med tolkeanlæg samt konferencelokal med plads til 300 deltagere. Alle mødelokaler har AV-udstyr. Nordsøen Conference har samarbejdsaftaler med flere overnatningssteder og kan derfor også hjælpe med at planlægge overnatning.

Vort køkken er kendt for sit spændende menukort, og fiske-specialiteterne er kendt over hele verden!

Se mere detaljeret information om vores faciliteter under menupunkterne.

For yderligere information, kontakt os på 98 94 41 88 eller info@nordsoemail.dk.

Hav møter Land

2011-09-26 36

Preliminärt program mittkonferensen 25 april

- 08.30** **Inspiration**
Hemlig talare
- 09.00** **Förändrat klimat – konsekvenser för vår region Kattegat Skagerrak**
Forskare ur vår arbetsgrupp Klima
- 09.30* *Mingel med kaffe*
- 10.00** **"Min vision av år 2020" – tre personer från näringslivet ger sin bild av deras bransch i Kattegat Skagerrak – energi, transport, turism**
Representanter från näringsliv/erhvervsliv
- 11.00** **Vem kan använda projektets resultat?**
– intervju med projektdeltagare och presentation av projektet
- 12.00* *Lunch/frukost*
- 13.00** **Lykkeby – ett case, fem verkligheter**
Vi testar att använda projektets nätverk och resultat för att lösa ett fiktivt men verklighetsbaserat case: Ett hotell, en hamn, vindkraft och vågkraft ska alla få plats i den lilla kuststaden Lykkeby – hur ska det gå till? Och hur kommer projektets resultat till nytta? Alla konferensdeltagare inklusive näringslivet deltar.
- 14.30* *Mingel med kaffe och posters om våra temagrupper*
- 15.30** **Lykkeby fortsätter**
Redovisningar, lärdomar och nytta för vårt fortsatta arbete
- 17.30** **Motivation**
Projektledare Ingela Isaksson med gäster
- 18.00* *Egen tid*
- 19.00** **Visning av Nordsøen Oceanarium**
- 20.00* *Gemensam middag med middagstal*

Välkomna!

Hav møter Land

2011-09-26 37

....och mycket mer

Det skal alltid være godt å leve der Hav møter Land
- det finns inga grenser under vann

www.havmoterland.se

Projektledare Ingela Isaksson
ingela.isaksson@lansstyrelsen.se
031-60 58 93

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Interreg **IVA**
ÖRESUND – KATTEGAT – SKAGERRAK

Hav møter Land

Tack!

Hav møter Land